Stockholms läns sjukvårdsområde
Sjukvårdsdirektören

BESLUTSUNDERLAG
2022-10-12

SLSO 2022-2406
RS 2022-0619

Yttrande över Remiss - Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU2022:38)

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel I – Finans-, fastighets- och serviceroteln getts möjlighet att avge yttrande över Remiss - Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU2022:38).

Ärendet

Utredningens övergripande uppdrag har varit att se över föräldrabalkens regler om föräldraskap och i övrigt överväga vissa förändringar av de familjerättsliga reglerna.
Syftet med uppdraget har varit att – med utgångspunkt i barnets bästa – åstadkomma en mer sammanhållen, könsneutral och jämlik reglering om föräldraskap samt regler om föräldraansvar som är anpassade till olika familjekonstellationer.

I uppdraget har ingått att ta ställning till bland annat

• hur föräldrabalkens regler om föräldraskap kan utformas för att bli mer överskådliga, enhetliga, heltäckande, könsneutrala och inkluderande samt enklare att tillämpa,
• om utrymmet att häva ett föräldraskap ska begränsas,
• om personer som inte längre är gifta eller sambor ska kunna adoptera gemensamt eller adoptera varandras barn, och
• om förutsättningarna för ett barn att upprätthålla sin relation med en social förälder efter en separation eller en förälders dödsfall behöver förbättras, och om det i övrigt behöver vidtas åtgärder för att underlätta för familjer där fler än två vuxna tar föräldraansvar.

I korthet föreslår utredningen:

Informationsinsatser gällande de regler som finns och som inkluderar sociala föräldrar och om de möjligheter som finns att på olika sätt ge sociala föräldrar ett rättsligt mandat att agera i frågor om barnet. Inte sällan finns det en eller flera vuxna som tar ett föräldraansvar för barnet utan att vara rättsliga föräldrar eller vårdnadshavare, s.k. sociala föräldrar.

Att det införs en ny form av fullmakt – föräldrafullmakt – som gör det enklare för bland annat sociala föräldrar att få en mer generell behörighet att hantera frågor som gäller barnet.

För att stärka barns rätt till sina sociala föräldrar föreslår utredningen att det införs en självständig talerätt i frågor om umgänge för den som är att anse som en särskild umgängesperson.

Kommunens skyldighet att erbjuda samarbetssamtal utökas så att denna även omfattar samtal som syftar till att barnets vårdnadshavare och en särskild umgängesperson når enighet i frågor om umgänge.

Att det införs regler som möjliggör att hänsyn kan tas till barnets boendesituation när vårdnaden efter en förälders dödsfall bestäms.

Förvaltningens motivering och yttrande
Utredningen redovisar utförligt ovanstående förslag och konsekvenserna beskrivs. För psykiatrins del har synpunkter inhämtats från Barn- och ungdomspsykiatrin då den verksamheten bedöms vara mest berörd av förslagens konsekvenser.

Generellt betonas i synpunkterna vikten av att vårdnadshavaransvaret är kristallklart eftersom man erfarenhetsmässigt med nuvarande bestämmelser ibland uppfattar svårigheter gällande till exempel frågan om vem som har rätt att veta något om barnen när man inte är överens. Man anger vikten av att detta regleras tydligt gällande den föreslagna föräldrafullmakten. Det är också av stor vikt att man tydligt och enkelt inom vården kan få klart för sig att en föräldrafullmakt existerar och det får inte råda tvivel kring vad den i så fall innefattar och om den ersätter vårdnadshavares beslut.

I konsekvensbeskrivningen, sid 906, problematiseras kring det förhållande att det hos många familjer kommer att finnas en förväntan om att föräldrafullmakt ska kunna användas inom olika kommunala och regionala verksamheter samtidigt vilket kan kräva anpassningar och man beskriver att det är upp till varje enskild kommun och region att avgöra om dessa önskemål skall tillgodoses. Detta kan innebära oklarheter när man i praktisk verksamhet skall förhålla sig till föräldrafullmakten och stora krav kommer att ställas på att rätt och för verksamheter praktiskt användbar och korrekt juridisk information ges till verksamheterna.

En positiv aspekt i arbetet med den nya föräldrafullmakten är att det enklare och tydligare ge rättigheter till den som de facto axlat föräldraskapet. Som exempel nämns tillgång till vårdens digitala plattformar där det nu föreligger problematik, men att om detta nya görs på ett säkert sätt kan det underlätta för barnet och vården.

Förslag till beslut
Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge yttrande över Remiss - Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU2022:38) enligt ovanstående, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Karin Persson
Tf. Sjukvårdsdirektör

Kaj Forslund
Biträdande närsjukvårdschef Psykiatri

Region Stockholm

Rotel I – Finans-, fastighets- och serviceroteln

REMISS

2022-09-02

RS 2022-0619
SLSO 2022-2406

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Klimat- och hållbarhetsnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde

Ärende:

Remiss - Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU2022:38)

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2022-11-25**

Handläggare: **Tobias Sjö**

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.rlk@regionstockholm.se

Adress:
Regionledningskontoret
Registraturen
Box 30215
104 25 Stockholm

Internadress:
Regionledningskontoret, Registraturen, Lindhagensgatan 98 plan 5

Regeringskansliet

Remiss

2022-08-26
Ju2022/02331

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt
Anna Lind Stolt

Remiss Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU 2022:38)

Remissinstanser

1 Arvika kommun
2 Barnens rätt i samhället
3 Barnombudet i Uppsala län
4 Barnombudsmannen
5 Bollebygds kommun
6 Civil Rights Defenders
7 Diskrimineringsombudsmannen
8 Domstolsverket
9 Familjerättssocionomernas Riksförening
10 Flens kommun
11 Friskolornas riksförbund
12 Funktionsrätt Sverige
13 Föreningen Enastående Föräldrar
14 Föreningen Femmis
15 Föreningen för surrogatmödraskap
16 Föreningen Sveriges socialchefer
17 Föreningen Vårdnad Boende och Umgänge i Sverige
18 Försäkringskassan
19 Förvaltningsrätten i Göteborg

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-20 27 34
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: ju.registrator@regeringskansliet.se

20 Förvaltningsrätten i Luleå
21 Gotlands kommun
22 Göteborgs kommun
23 Göteborgs tingsrätt
24 Göteborgs universitet (Juridiska institutionen)
25 Habo kommun
26 Helsingborgs kommun
27 Hovrätten för Övre Norrland
28 Hovrätten över Skåne och Blekinge
29 Huddinge kommun
30 Inera
31 Inspektionen för socialförsäkringen
32 Integritetsskyddsmyndigheten
33 Jämställdhetsmyndigheten
34 Jönköpings tingsrätt
35 Kalmar kommun
36 Kammarrätten i Jönköping
37 Kiruna kommun
38 Kungälvs kommun
39 Kävlinge kommun
40 Linköpings universitet (Tema Barn)
41 Luleå kommun
42 Lunds tingsrätt
43 Lunds universitet (Juridiska fakulteten)
44 Länsstyrelsen i Dalarnas län
45 Länsstyrelsen i Stockholms län
46 Länsstyrelsen i Östergötlands län
47 Malmö kommun
48 Migrationsverket
49 Myndigheten för delaktighet

50 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

51 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

52 Norrköpings kommun

53 Ockelbo kommun

54 Organisationen för vuxna adopterade och fosterbarn

55 Pensionsmyndigheten

56 Polismyndigheten

57 Region Dalarna

58 Region Jönköpings län

59 Region Stockholm

60 RFSL Ungdom

61 Riksdagens ombudsmän

62 Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter

63 Riksförbundet för sexuell upplysning

64 Riksförbundet Män för jämställdhet

65 Rädda Barnen

66 Rättsmedicinalverket

67 Sala kommun

68 Skatteverket

69 Skellefteå tingsrätt

70 Socialstyrelsen

71 Statens skolverk

72 Statistiska centralbyrån

73 Stiftelsen Allmänna Barnhuset

74 Stockholms kommun

75 Stockholms tingsrätt

76 SUF-Kunskapscentrum

77 Svenska Bankföreningen

78 Sveriges advokatsamfund

79 Sveriges antidiskrimineringsbyråer
80 Sveriges Kommuner och Regioner
81 Sveriges Kvinnoorganisationer
82 Sveriges Makalösa Föräldrar
83 Swedish Edtech Industry
84 Säters kommun
85 Södertörns tingsrätt
86 Tierps kommun
87 Timrå kommun
88 Transföreningen FPES
89 Trelleborgs kommun
90 Umeå kommun
91 Umeå tingsrätt
92 Unicef Sverige
93 Uppsala universitet (Juridiska fakulteten)
94 Åmåls kommun
95 Älmhults kommun
96 Örebro kommun
97 Örnsköldsviks kommun
98 Österåkers kommun
99 Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet **senast den 27 januari 2023**. Svaren bör lämnas per e-post till **ju.remissvar@regeringskansliet.se** och med kopia till **ju.L2@regeringskansliet.se**. Ange diarienummer **Ju2022/02331** och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Erik Hällströmer
Departementsråd

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com